

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. LP133/2016
din 17.06.2016

privind declararea averii și a intereselor personale

Publicat : 30.07.2016 în MONITORUL OFICIAL Nr. 245-246 art. 513 Data intrării în vigoare

MODIFICAT

[LP74 din 26.04.18, MO235-244/29.06.18 art.368; în vigoare 29.06.18](#)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează:

a) obligația și modul de declarare a averii și a intereselor personale de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia;

b) mecanismul de control al averii dobândite de subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia în perioada exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor;

(2) Prezenta lege are drept scop instituirea măsurilor de prevenire și de combatere a îmbogățirii nejustificate, a conflictelor de interese, a stărilor de incompatibilitate, precum și a încălcării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor.

Articolul 2. Noțiuni

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni se definesc astfel:

avere - totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate;

beneficiar efectiv - persoana fizică care controlează în ultimă instanță o persoană fizică sau care deține ori controlează în ultimă instanță o persoană juridică sau beneficiarul unei societăți de

investiții sau administratorul unei societăți de investiții ori persoana în al cărei nume se realizează o tranzacție sau se desfășoară o activitate și/sau care deține, direct sau indirect, dreptul de proprietate sau controlul asupra a cel puțin 25% din acțiuni ori din dreptul de vot al persoanei juridice sau din bunurile aflate în administrare fiduciară;

concubin/concubină - partenerul/partenera împreună cu care subiectul declarării a conviețuit și a deținut, a folosit sau a dispus în comun de unul sau mai multe bunuri în anul fiscal precedent, fără încheierea căsătoriei. Se prezumă că au calitatea de concubin/concubină persoanele care, pe parcursul anului fiscal precedent, au locuit împreună cel puțin 183 de zile;

conflict de interese - situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

diferență substanțială - diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă;

interes personal - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

membru de familie - soțul/soția, copilul minor, inclusiv cel adoptiv sau persoana aflată la întreținere a subiectului declarării;

organizație publică - orice autoritate publică (autoritate judecătorească, autoritate de jurisdicție, autoritate a administrației publice centrale sau locale, precum și autoritățile administrative din subordinea acestora, autoritate publică autonomă), instituție publică, organizație de stat, organ de stat, organ colegial cu statut de persoană juridică de drept public, organ de autoadministrare, întreprindere de stat sau municipală, societate comercială sau instituție financiară cu capital majoritar de stat;

persoană aflată la întreținere - persoana care întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) locuiește împreună cu subiectul declarării sau este întreținută de acesta, inclusiv în baza unui contract de întreținere pe viață;

b) are un venit anual ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie;

persoană apropiată - soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

venit - orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atît în țară, cît și în străinătate.

Articolul 3. Subiecții declarării averii

și intereselor personale

(1) Subiecții ai declarării averii și a intereselor personale sînt:

a) persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;

b) membrii Consiliului de observatori al instituției publice naționale a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”; consilierii consiliilor satești (comunale), orașenești (municipale), raionale; deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia;

c) membrii Consiliului Superior al Magistraturii și ai Consiliului Superior al Procurorilor din rîndul profesorilor;

d) membrii nepermanenți ai Comisiei Electorale Centrale;

e) conducătorii organizațiilor publice și adjuncții acestora;

f) personalul din cabinetele persoanelor cu funcții de demnitate publică;

g) funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special;

h) membrii Consiliului de Integritate;

i) membrii colegiilor/comisiilor de admitere în profesie, de evaluare, disciplinare și/sau de etică a profesiilor conexe justiției.

(2) Subiecții prevăzuți la alin. (1) sînt incluși în Registrul electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale, ținut de Autoritatea Națională de Integritate.

Capitolul II

DECLARAREA ȘI CONTROLUL AVERII

ȘI AL INTERESELEOR PERSONALE

Articolul 4. Obiectul declarării

(1) Subiecții prevăzuți la art. 3 alin. (1) declară:

a) veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina în anul fiscal precedent;

b) bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, de membrii familiei lui și de concubinul/concubina lui ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință;

c) bunurile transmise de către subiectul declarării cu titlu oneros sau gratuit, personal sau de către membrii familiei lui, concubinul/concubina lui către orice persoană fizică sau juridică în perioada declarării, dacă valoarea fiecărui bun depășește suma de 10 salarii medii pe economie;

d) activele financiare ale subiectului declarării, adică numerarul în monedă națională sau în

valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie și care nu face obiectul unor depuneri în instituțiile financiare. Conturile bancare, unitățile de fond în fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale personale ale subiectului declarării, ale membrilor de familie sau ale concubinului/concubinei lui, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de el sau de membrii familiei lui, concubinul/concubina lui, precum și alte active financiare, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie;

e) datoriile personale ale subiectului declarării, ale membrilor de familie sau ale concubinului/concubinei lui sub formă de debit, gaj, ipotecă, garanție, emise în beneficiul unor terți, împrumut și/sau credit, dacă valoarea lor depășește valoarea a 10 salarii medii pe economie;

f) bunurile sub formă de metale și/sau pietre prețioase, obiectele de artă și de cult, obiectele ce fac parte din patrimoniul cultural național sau universal, a căror valoare unitară depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie, deținute de către subiectul declarării personal sau de către membrii familiei lui, concubinul/concubina lui;

g) colecțiile de artă, numismatică, filatelie, arme sau alte bunuri a căror valoare depășește valoarea a 20 de salarii medii pe economie, deținute de către subiectul declarării personal sau de membrii familiei lui, concubinul/concubina lui;

h) cota-parte/acțiunile în capitalul social al unui agent economic deținute de subiectul declarării personal sau de membrii familiei, concubinul/concubina lui;

i) drepturile patrimoniale deținute de către subiectul declarării personal sau de membrii familiei, concubinul/concubina lui care decurg din drepturi de autor, brevete sau drepturi de proprietate intelectuală;

j) calitatea de membru al organelor de conducere, administrare, revizie sau control în cadrul unor organizații necomerciale sau societăți comerciale, deținută de subiectul declarării;

k) calitatea de asociat, de acționar sau de membru în cadrul unui agent economic, al unei organizații necomerciale sau organizații internaționale, deținută de subiectul declarării;

l) contractele, inclusiv cele de asistență juridică, de consultanță și civile, încheiate de către subiectul declarării sau aflate în derulare în timpul exercitării funcției/mandatului lui, finanțate din bugetul de stat, bugetul local și din fonduri externe ori încheiate cu societățile comerciale cu capital de stat;

m) calitatea de membru al organelor colegiale din cadrul organizațiilor publice, deținută de subiectul declarării.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică averii și intereselor personale ale subiectului declarării și membrilor familiei lui, concubinului/concubinei lui aflați în țară și în străinătate.

(3) Se exceptează de la declarare cadourile, serviciile și/sau avantajele primite de către subiectul declarării gratuit din partea membrilor familiei lui, din partea părinților, fraților, surorilor sau copiilor lui, a căror valoare individuală nu depășește 10 salarii medii pe economie.

Articolul 5. Declarația de avere și interese

personale

(1) Declarația de avere și interese personale (denumită în continuare declarație) reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie.

(2) Subiecții declarării sînt obligați, în condițiile prezentei legi, să își declare averea și interesele personale în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la prezenta lege.

(3) Declarația este un act public, cu excepția informațiilor prevăzute la art. 9 alin. (2) și (3), iar informațiile conținute în declarație nu pot fi utilizate în scopuri publicitare.

(4) Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.

(5) În cazul în care subiectul declarării constată că în declarație au fost introduse date incomplete sau eronate, acesta are dreptul să depună declarația rectificată în termen de 30 de zile de la data expirării termenului-limită pentru depunerea declarației. Declarația inițială și declarația rectificată în condițiile prezentului alineat se păstrează în sistemul informațional e-Integritate.

(5¹) În cazul în care autoritatea publică competentă în domeniul controlului averii și intereselor personale constată că în declarație au fost introduse date incomplete sau eronate, subiectul declarării este obligat să depună declarația rectificată în termen de 30 de zile de la data la care actul de constatare, întocmit în urma controlului averii și al intereselor personale, a devenit definitiv. Declarația inițială și declarația rectificată în condițiile prezentului alineat se păstrează în sistemul informațional e-Integritate.

(6) Membrii de familie, concubinul/concubina subiectului declarării sînt obligați să-i ofere acestuia informațiile privind averea, veniturile și interesele personale pe care le dețin, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, cu excepția cazului în care identitatea și calitatea acestora constituie secret de stat, în condițiile Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat, sau prezentarea acestor informații este restricționată prin lege.

(7) Cerința privind declararea averii și a intereselor personale se include în toate procedurile sau contractele ce reglementează angajarea, alegerea ori numirea într-o funcție publică.

(8) Depunerea declarației de avere și de interese personale nu scutește persoana de obligația depunerii altor declarații în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 6. Termenul de depunere a declarației

(1) Declarația se depune anual, pînă în data de 31 martie, indicîndu-se veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal precedent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b)-m) la data depunerii declarației.

(2) În cazul angajării, al validării mandatului ori al numirii în funcție, după caz, declarația se depune în termen de 30 de zile de la data angajării, validării mandatului ori numirii în funcție, indicîndu-se veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal precedent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b)-m) la data depunerii declarației.

(3) În cazul schimbării funcției în cadrul aceleiași entități, prin avansare sau prin numirea într-o altă funcție, nu se depune o nouă declarație.

(4) După încetarea mandatului sau a raporturilor de muncă ori de serviciu, subiectul declarării este obligat să depună declarația în termen de 30 de zile de la data încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu. În declarație se vor indica veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal curent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b)-m) la data depunerii acesteia.

(5) Subiectul declarării care, în conformitate cu legislația în vigoare, are raporturile de muncă sau de serviciu suspendate depun declarația în termen de 30 de zile după reîncadrarea în funcție, indicând în declarație veniturile obținute împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui pe parcursul întregii perioade nedeclarate, de asemenea bunurile deținute și interesele personale menționate la art. 4 alin. (1) lit. b)-m) la data depunerii declarației.

(6) Prevederile alin. (5) nu se aplică în cazul în care durata suspendării raporturilor de muncă sau de serviciu este mai mică decât un an fiscal.

Articolul 7. Depunerea declarației

(1) Subiectul declarării este obligat să depună declarația în formă electronică prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate, în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1.

(2) Semnarea declarației în formă electronică se face prin utilizarea semnăturii electronice emise în condițiile legii. Semnăturile electronice se vor elibera subiecților declarării cu titlu gratuit, în modul stabilit de Guvern.

(3) Declarația în formă electronică se consideră recepționată de Autoritatea Națională de Integritate dacă subiectul declarării primește recipisa electronică de confirmare a acceptării acesteia, conform anexei nr. 3.

(4) În entitățile în care activează persoane care, conform prezentei legi, au obligația de a depune declarații sînt desemnate persoane din cadrul serviciului resurse umane responsabile de actualizarea permanentă a Registrului electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale.

(5) În cazul în care subiectul declarării constată că a introdus în declarație date incomplete sau eronate, acesta este obligat să rectifice declarația depusă în condițiile prevăzute la art. 5 alin. (5). În acest caz, declarația inițială și declarațiile rectificate sînt păstrate separat prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate.

(6) Dacă declarația a fost rectificată în condițiile art. 5 alin. (5), subiectul declarării este eliberat de răspundere, cu condiția că datele incomplete sau eronate nu au fost incluse în mod intenționat.

Articolul 7¹. Atribuțiile persoanelor responsabile de

colectarea declarațiilor subiecților declarării ale

căror identitate și calitate constituie secret de stat

(1) Persoanele responsabile de colectarea declarațiilor prevăzute la art. 7 alin. (7) sînt desemnate de către conducătorii organizațiilor publice.

(2) Persoanele responsabile de colectarea declarațiilor au următoarele atribuții:

a) primesc și înregistrează declarațiile într-un registru special, denumit Registrul special al declarațiilor de avere și interese personale, care nu este public, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2;

b) eliberează imediat subiectului declarării o dovadă de primire a declarației depuse, conform modelului prevăzut în anexa nr. 3;

c) pun la dispoziția subiectului declarării, la solicitarea acestuia, formularele declarațiilor;

d) asigură substituirea declarației depuse cu cea rectificată, la solicitarea subiectului declarării;

e) acordă consultanță cu privire la completarea și prezentarea în termen a declarației;

f) acordă, la solicitarea subiectului declarării, consultanță cu privire la aplicarea prevederilor legale referitoare la declararea și verificarea averii și a intereselor personale;

g) verifică respectarea condițiilor de formă a declarației în conformitate cu prevederile prezentei legi, iar în cazul identificării unor deficiențe, o restituie subiectului declarării și îi recomandă rectificarea declarației.

(3) Declarația depusă pe suport de hârtie poate fi substituită cu o altă declarație în condițiile alin. (2) doar în cazul rectificării de formă a acesteia. În cazul introducerii rectificărilor de conținut, declarația de avere și interese personale depusă anterior se anexează la cea rectificată, fiind păstrate împreună.

(4) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (2), persoanele responsabile de colectarea declarațiilor se subordonează direct conducătorului entității respective, care poartă răspundere pentru desfășurarea în bune condiții a activității acestora, și sînt în drept să prelucreze date cu caracter personal.

(5) Dacă persoana responsabilă de colectarea declarațiilor identifică deficiențe în completarea declarației, aceasta recomandă subiectului declarării rectificarea declarației în termen de 10 zile lucrătoare de la data solicitării rectificării. Transmiterea și primirea declarației rectificate se consemnează în Registrul special al declarațiilor de avere și interese personale.

(6) Declarațiile depuse în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (7) sînt păstrate la organizația publică în care activează subiecții declarării, iar, în termen de 20 de zile de la expirarea termenului prevăzut la art. 6 alin. (1), (2), (4) și (5), conducătorul organizației publice informează Autoritatea Națională de Integritate despre colectarea declarațiilor.

(7) Declarațiile depuse de către subiectul declarării, ale cărui identitate și calitate constituie secret de stat în condițiile Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat, din cadrul Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție și Ministerului Afacerilor Interne, sînt controlate de către o comisie special desemnată în acest sens de către conducătorul organizației publice. Comisia este constituită exclusiv din angajații organizației publice respective care au acces la informațiile secretizate.

(8) În cadrul controlului declarațiilor depuse conform alin. (7), comisia special desemnată în acest sens are atribuții și împuterniciri similare celor stabilite la art. 7 alin. (1) lit. b)-d), alin. (2) lit. a)-c) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

(9) Serviciul de Informații și Securitate raportează anual, pînă la 30 iunie, subcomisiei pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului de Informații și Securitate despre numărul controalelor declarațiilor ofițerilor de informații și securitate și rezultatele acestora, iar Centrul Național Anticorupție și Ministerul Afacerilor Interne raportează Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Neîndeplinirea de către persoana responsabilă de colectarea declarațiilor a atribuțiilor prevăzute de prezentul articol constituie abatere disciplinară.

Articolul 8. Confidențialitatea informațiilor

Președintele, vicepreședintele, inspectorii de integritate și personalul Autorității Naționale de Integritate, precum și membrii Consiliului de Integritate cărora le-au devenit cunoscute date și informații care nu sînt publice ori care constituie secret de stat, secret bancar, secret comercial sau fiscal sînt obligați să nu divulge aceste informații în timpul exercitării funcțiilor lor, precum și după încetarea acestora.

Articolul 9. Transparența declarațiilor

(1) Autoritatea Națională de Integritate publică declarațiile primite pe pagina sa web oficială în termen de 30 de zile de la expirarea termenelor de depunere a declarațiilor, asigurînd accesul permanent la acestea în decurs de 15 ani de la data depunerii, cu excepția datelor prevăzute la alin. (2) și (3).

(2) Nu sînt publice și constituie informații cu acces limitat datele conținute în declarații referitoare la numărul de identificare atribuit subiectului declarării, domiciliul și numărul de telefon al subiectului declarării, numele, prenumele, anii de naștere, adresele și numerele de identificare ale membrilor de familie și ale concubinului/concubinei lui, adresele și numerele cadastrale ale bunurilor imobile, numerele de înmatriculare ale bunurilor mobile, numerarul în monedă națională sau valută străină care nu face obiectul depunerilor financiare, numerele conturilor bancare, bunurile sub formă de metale sau pietre prețioase, obiectele de artă și de cult, obiectele ce fac parte din patrimoniul cultural național sau universal, colecțiile de artă, de numismatică, de filatelie, de arme și semnătura subiectului declarării.

(3) Declarațiile subiecților declarării ale căror identitate și calitate constituie secret de stat în condițiile Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat nu sînt publice.

Articolul 10. Controlul averii și al intereselor personale

(1) Controlul averii și al intereselor personale ale subiecților declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

(2) Controlul averii și al intereselor personale ale președintelui și vicepreședintelui Autorității Naționale de Integritate, precum și ale inspectorilor de integritate, se efectuează de către Consiliul de Integritate, conform procedurii generale aplicabile controlului averii și al intereselor personale. În procesul de efectuare a controlului, membrii Consiliului de Integritate au acces la registrele de stat și la alte informații necesare pentru îndeplinirea eficientă a funcțiilor Consiliului prin accesul gratuit la platforma de interoperabilitate instituită de Guvern și au dreptul de a procesa date cu caracter personal.

(3) - *abrogat.*

Capitolul III

CONFLICTUL DE INTERESE ȘI MODUL DE SOLUȚIONARE A ACESTUIA

Articolul 11. Principiile generale de evitare

a conflictelor de interese

În procesul îndeplinirii atribuțiilor lor de serviciu, subiecții declarării sînt obligați să respecte următoarele principii generale de evitare a conflictelor de interese:

- a) servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate;
- b) asigurarea transparenței și a controlului public al activității;
- c) responsabilitatea individuală și exemplul personal.

Articolul 12. Categoriile conflictelor de interese

și modul de declarare a acestora

(1) Subiectul declarării se poate afla în conflicte de interese ce pot fi împărțite în următoarele categorii:

- a) conflict de interese potențial;
- b) conflict de interese real;
- c) conflict de interese consumat.

(2) Conflictul de interese potențial reprezintă situația în care interesele personale ale subiectului declarării ar putea conduce la apariția unui conflict de interese real și care se declară în condițiile art. 4-7. Conducătorul ierarhic superior acordă consultanță privind evitarea survenirii unui conflict real ca efect al celui potențial.

(3) Conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

(4) În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

(5) Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

(6) Declarația privind conflictul de interese real se înregistrează în Registrul declarațiilor privind conflicte de interese, ținut conform anexei nr. 4 de către persoana desemnată de conducătorul organizației publice.

(7) Președintele Republicii Moldova, Președintele și deputații Parlamentului, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, președinții de raioane, consilierii locali, primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sînt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5).

(8) Autoritatea Națională de Integritate înregistrează declarațiile privind conflictele de interese ale subiecților menționați la alin. (7) în Registrul declarațiilor privind conflicte de interese, conform anexei nr. 4.

(9) Președintele și vicepreședintele Autorității Naționale de Integritate, precum și inspectorii de integritate, sînt obligați să informeze Consiliul de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese real în care se află.

(10) Conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Articolul 13. Obligațiile conducătorului

organizației publice

(1) Conducătorul organizației publice este obligat:

a) să nu admită cu bună știință ca persoanele ce activează în organizația publică pe care o conduce să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu fiind în situații de conflict de interese real;

b) să informeze imediat Autoritatea Națională de Integritate despre situațiile în care persoanele ce activează în organizația publică pe care o conduce au admis conflicte de interese, în vederea sancționării acestora;

c) să informeze semestrial, în formă scrisă, Autoritatea Națională de Integritate despre depistarea încălcărilor prevederilor ce se referă la conflictele de interese, indicînd încălcările depistate și măsurile întreprinse.

Articolul 14. Modul de soluționare a conflictului

de interese real

(1) Soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului.

(2) Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.

(3) Pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

(4) Subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informînd toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

(5) Conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, în termen de 3 zile de la data la care a fost informat despre conflictul de interese real al subiectului declarării, are obligația să soluționeze conflictul de interese, aplicînd una dintre următoarele opțiuni, în măsura în care legile speciale nu prevăd altfel:

a) restricționarea accesului subiectului declarării, afectat de un conflict de interese, la anumite informații sau restricționarea participării lui la examinarea situațiilor care au legătură cu interesul său personal;

b) transferul subiectului declarării într-o altă funcție, cu acordul scris al acestuia;

c) redistribuirea sarcinilor și responsabilităților subiectului declarării atunci cînd se consideră că un anumit conflict de interese real va continua să existe.

(6) La identificarea celei mai bune soluții pentru rezolvarea unei situații de conflict real se vor lua în considerare interesele organizației publice, interesul public, interesele legitime ale salariaților, nivelul și tipul funcției deținute de persoana în cauză, natura conflictului de interese, precum și alți factori.

(7) În cazul în care conducătorul organizației publice nu poate soluționa un conflict de interese real, acesta se adresează Autorității Naționale de Integritate.

(8) Conflictul de interese real al subiecților menționați la art. 12 alin. (7) se soluționează de către Autoritatea Națională de Integritate în termen de 3 zile lucrătoare de la primirea informației privind existența unui conflict de interese real, prin oferirea uneia dintre următoarele soluții:

a) recomandarea de a delega responsabilitatea de emitere/adoptare a actului administrativ, de încheiere a actului juridic, de participare la luarea deciziei sau de luare a deciziei către un terț;

b) recomandarea de a accepta emiterea/adoptarea actului administrativ, încheierea actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei.

(9) Subiectul declarării este obligat să se conformeze deciziei de soluționare a conflictului de interese real în care se află.

Articolul 15. Efectul juridic al actelor emise,

adoptate sau încheiate cu încălcarea

dispozițiilor privind conflictul de interese

(1) Actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate personal sau prin intermediul unei persoane terțe într-o situație de conflict de interese real sînt lovite de nulitate absolută, cu excepția cazului în care anularea acestora ar aduce daune interesului public.

(2) Autoritatea Națională de Integritate adresează instanței de judecată cereri privind constatarea nulității absolute a actelor administrative emise/adoptate sau actelor juridice încheiate, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese în condițiile Legii nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. Cererea privind constatarea nulității absolute poate fi depusă și de către persoanele care se consideră lezate în drepturi ca urmare a unui conflict de interese.

(3) Prezentul articol nu se aplică actelor normative și judiciare.

Capitolul IV

INCOMPATIBILITĂȚI, RESTRICȚII ȘI LIMITĂRI

Articolul 16. Dispoziții generale privind incompatibilitățile

Subiectul declarării se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative.

Articolul 17. Dispoziții generale privind restricțiile și limitările

Subiectul declarării este obligat să respecte restricțiile și limitările prevăzute la art. 18-21 și cele prevăzute de legislație.

Articolul 18. Restricții legate de încetarea

raporturilor de muncă sau de serviciu

(1) Subiecții declarării sînt obligați să comunice conducătorului organizației publice în care activează sau, după caz, Autorității Naționale de Integritate despre toate ofertele de muncă pe care aceștia intenționează să le accepte, dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese. Comunicarea se face în scris, în termen de 3 zile de la primirea ofertei de muncă.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) nu pot să obțină beneficii neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective.

(3) Subiecții declarării care și-au încetat mandatul sau raporturile de muncă ori de serviciu, pe parcursul ultimului an de muncă sau de serviciu avînd atribuții directe de supraveghere sau control al unor organizații comerciale și necomerciale, nu au dreptul să se angajeze, timp de un an, în cadrul acestor organizații.

Articolul 19. Restricții în cazul încheierii

contractelor comerciale

(1) În cazul în care subiectul declarării a încetat să-și îndeplinească obligațiile într-o organizație publică, întreprinderea în care el sau persoane apropiate lui dețin cote în capitalul social

ori lucrează în structuri de conducere sau de revizie nu are dreptul, timp de un an, să încheie contracte comerciale cu organizația publică în care a activat subiectul menționat.

(2) Restricțiile stabilite la alin. (1) nu se aplică în cazul în care contractul a fost încheiat pînă la angajarea în întreprinderea respectivă a persoanei care a exercitat o funcție publică sau de demnitate publică.

Articolul 20. Limitarea reprezentării

Subiecții declarării care și-au încetat raporturile de muncă sau de serviciu nu pot reprezenta, timp de un an, interesele persoanelor fizice sau juridice în organizația publică în care au activat, nici nu pot reprezenta persoane fizice sau juridice în probleme ce țin de atribuțiile de serviciu îndeplinite anterior.

Articolul 21. Limitarea publicității

(1) Se interzice folosirea de către subiectul declarării, în interes privat, a simbolurilor oficiale ce au legătură cu exercitarea mandatului său, a funcției sale publice sau de demnitate publică.

(2) Se interzice folosirea sau permisiunea de a folosi numele subiectului declarării, însoțit de calitatea acestuia, precum și vocea sau semnătura acestuia în orice formă de publicitate a unui agent economic sau a vreunui produs comercial național ori străin, cu excepția publicității gratuite.

Capitolul V

CONTROLUL ASUPRA EXECUTĂRII LEGII ȘI RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA PREVEDERILOR ACESTEIA

Articolul 22. Autoritatea responsabilă

de exercitarea controlului asupra
executării prezentei legi

(1) Autoritatea Națională de Integritate exercită controlul asupra executării prezentei legi.

(2) Modul de organizare și funcționare a Autorității Naționale de Integritate este reglementat de Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Articolul 23. Răspunderea pentru încălcarea

prevederilor prezentei legi

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz.

(2) Încălcarea prevederilor art. 7 alin. (4) constituie abatere disciplinară și se sancționează în conformitate cu legislația.

(3) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată constituie temei pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia. În acest caz, prin derogare de la prevederile legilor speciale care reglementează

răspunderea disciplinară, sancțiunile disciplinare ce pot fi aplicate pentru săvârșirea abaterii disciplinare nu pot consta în avertisment, mustrare sau mustrare aspră.

(4) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

(5) Persoana a cărei avere a fost constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, va fi destituită sau revocată, după caz, din funcția pe care o deține.

[Art.23 al.(5) modificat prin LP74 din 26.04.18, MO235-244/29.06.18 art.368]

(6) Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)-(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.

(7) În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese.

(8) Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorității.

(9) Nerespectarea prevederilor art. 14 alin. (9), nedepunerea declarației de avere și interese personale în termenul și în modul stabilite de prezenta lege, după notificarea inspectorului de integritate conform art. 27 alin. (7) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, precum și refuzul subiectului declarării de a depune declarația constituie temeiuri pentru încetarea mandatului său, a raporturilor sale de muncă ori de serviciu.

Capitolul VI

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 24. Dispoziții tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare de la 1 august 2016, cu excepția prevederilor art. 7, care vor intra în vigoare începând cu 1 ianuarie 2018.

(2) Până la 1 ianuarie 2018, subiecții declarării își vor depune declarațiile de avere și de interese personale în formă scrisă, pe suport de hârtie sau sub formă de document electronic. Începând cu 1 ianuarie 2018, subiecții declarării vor fi obligați să-și depună declarațiile exclusiv în formă electronică, prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate.

(3) Pînă la 1 ianuarie 2018, declarațiile de avere și interese personale pe suport de hîrtie se depun în termenele stabilite la art. 6, la persoanele responsabile de colectarea lor, desemnate de conducătorii organizațiilor publice. Subiectul declarării care își depune declarația în scris, pe suport de hîrtie, va avea dreptul să o rectifice și să substituie declarația depusă pînă la expirarea termenelor prevăzute la art. 6.

(4) Declarațiile de avere și interese personale depuse în condițiile alin. (3) se publică pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate în termen de 30 de zile de la depunere, asigurînd accesul permanent la acestea, cu excepția datelor prevăzute la art. 9 alin. (2) și (3).

(5) Persoanele responsabile de colectarea declarațiilor au următoarele atribuții:

a) primesc și înregistrează declarațiile într-un registru special, denumit Registrul declarațiilor de avere și de interese personale, care este public, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2;

b) eliberează imediat subiectului declarării o dovadă de primire a declarației depuse, conform modelului prevăzut în anexa nr. 3;

c) la solicitarea subiecților declarării din cadrul entității, pun la dispoziția acestora formularele declarațiilor;

d) la cererea subiectului declarării, asigură substituirea declarației depuse cu cea rectificată;

e) acordă consultanță cu privire la completarea și prezentarea în termen a declarației;

f) la solicitarea subiectului declarării, acordă consultanță cu privire la aplicarea prevederilor legale referitoare la declararea și verificarea averii și a intereselor personale;

g) verifică respectarea condițiilor de formă a declarației în conformitate cu prevederile art. 7, iar în cazul identificării unor nereguli, o restituie subiectului declarării și îi recomandă rectificarea declarației;

h) actualizează permanent Registrul electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale.

(6) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (5), persoanele responsabile de colectarea declarațiilor se subordonează direct conducătorului entității corespunzătoare, care răspunde de desfășurarea în bune condiții a activității acestora, și au dreptul să prelucreze date cu caracter personal.

(7) Dacă persoana responsabilă de colectarea declarațiilor identifică deficiențe în completarea declarației, aceasta recomandă subiectului declarării rectificarea declarației în termen de 10 zile lucrătoare din momentul solicitării rectificării. Faptul transmiterii declarației spre rectificare și al primirii declarației rectificate se consemnează în Registrul declarațiilor de avere și interese personale.

(8) După verificarea declarațiilor, persoanele responsabile de colectarea lor expediază la Autoritatea Națională de Integritate, în termen de 20 de zile de la expirarea termenului prevăzut la art. 6 alin. (1), (2), (4) și (5), declarațiile, inclusiv cele rectificate, și extrasul autentificat din Registrul declarațiilor de avere și interese personale, precum și lista subiecților declarării care nu și-au depus sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și interese personale.

(9) Declarațiile președintelui și vicepreședintelui Autorității Naționale de Integritate sînt transmise, în termen de 20 de zile de la expirarea termenului prevăzut la art. 6 alin. (1), (2), (4) și (5), la Consiliul de Integritate, fiind însoțite de extrasul autentificat din Registrul declarațiilor de avere și interese personale.

(10) Neîndeplinirea de către persoana responsabilă de colectarea declarațiilor a atribuțiilor prevăzute de prezentul articol constituie abatere disciplinară.

(11) Încălcarea regimului de confidențialitate a informațiilor conținute în declarațiile de avere și interesele personale, prevăzute la art. 9 alin. (2) și (3), se sancționează conform legii.

(12) Situațiile de conflict de interese nesoluționate pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, precum și cele apărute după intrarea ei în vigoare, se declară și se soluționează conform prevederilor prezentei legi.

Articolul 25. Dispoziții finale

(1) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va stabili tipul semnăturii electronice și modul de repartizare a acestora subiecților declarării;

b) va pune în conformitate actele sale normative cu prevederile prezentei legi.

(2) La intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul va asigura Autorității Naționale de Integritate interoperabilitatea datelor dintre sistemul electronic de declarare on-line e-Integritate și registrele de stat și cele private.

(3) Autoritatea Națională de Integritate, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi:

a) va crea condițiile necesare pentru depunerea declarației de avere și de interese personale prin mijloace electronice;

b) va elabora și va aproba conceptul de creare a Registrului electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale și a Registrului de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică;

c) va elabora regulamentul privind modul de ținere a Registrului electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale și regulamentul privind modul de ținere a Registrului de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

(4) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 1264-XV din 19 iulie 2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 72-75, art. 229), cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 16-XVI din 15 februarie 2008 cu privire la conflictul de interese (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 72-75, art. 231), cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Andrian CANDU

Nr. 133. Chişinău, 17 iunie 2016.

[anexa nr.1](#)

[anexa nr.2](#)

[anexa nr.3](#)

[anexa nr.4](#)